

MUURAMEN KUNNAN LASTEN JA NUORTEN
HYVINVOINTISUUNNITELMA

2019 – 2022

MUURAMEN KUNNAN LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2019 – 2022

SISÄLLYS

1. Hyvinvointisuunnitelman tarkoitus	3
2. Nykytilan kuvaus	3
3. Lapsiperheiden palvelujärjestelmä Muuramessa	4
4. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tila	8
5. Lastensuojelusuunnitelma	9
6. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet	11
7. Hyvinvointisuunnitelman arviointi	14

Liitteet

1. Kansalliset hyvinvointi-indikaattorit, vertailu Muurame, Jyväskylä, koko maa
2. Muuramen lastensuojelutilasto 2015 – 2018
3. THL Lastensuojelutilasto 2018

1. Hyvinvointisuunnitelman tarkoitus

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatiminen perustuu 1.1.2008 voimaan tulleen lastensuojelulain (417/2007) 12 pykälään, jossa kunnat veloitetaan laatimaan suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Lain mukaan kunnanvaltuusto hyväksyy suunnitelman sekä seuraa ja arvioi sen toteutumista. Suunnitelma tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Lain mukaan suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (365/1995) 65 pykälän mukaista talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa.

Muuramen kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tarkoituksena on linjata lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia seuraavan neljän vuoden aikana. Suunnitelmaan sisältyy lastensuojelulain mukainen suunnitelma lastensuojelun järjestämisestä ja kehittämisestä sekä oppilashuoltolain mukainen oppilashuollon suunnitelma. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on aiemmin laadittu kunnassa kaksi kertaa vuosille 2010 - 2014 ja 2015 - 2018. Suunnitelmaa vuosille 2019 – 2022 on laadittu ns. Lape-työryhmässä, jossa on varhaiskasvatuksen, sivistys- ja sosiaalipalvelujen edustajia. Suunnitelma on laaja-alainen ja koskee lasten ja nuorten kasvuoloja, hyvinvoinnin edistämistä ja epäkohtien korjaamista ja ehkäisemistä, vanhemmuuden tukea sekä lasten ja nuorten erilaisia palveluja mukaan lukien lastensuojelupalvelut.

Hyvinvointisuunnitelmassa kuvataan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin nykytilaa esittämällä tietoja ns. kansallisten hyvinvoinnin indikaattoreiden avulla sekä lastensuojelun tilastotiedoilla vuosilta 2015 – 2018. Lisäksi pohditaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin uhkakuvia ja esitetään strategisia tavoitteita ja toimenpiteitä seuraaville neljälle vuodelle.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelujärjestelmää Muuramessa kuvataan Oulun seudulta tutuksi tulleella "viisitasomallilla", jonka mukaan hyvinvointi rakentuu pääasiassa ihmisten arjen kehitysyhteisöissä ja kaikille yhteisissä peruspalveluissa. Mallin avulla voidaan tarkastella hyvinvoinnin rakentumisen tärkeimpiä osa-alueita ja niiden palvelujen saatavuutta Muuramen kunnassa. Hyvinvointisuunnitelman strategiset tavoitteet ja niiden toteuttamisen toimenpiteet on esitetty kaaviona suunnitelman lopussa. Liitteissä on kuvattu Muuramen lasten ja nuorten tilannetta kansallisten hyvinvointi-indikaattoreiden ja lastensuojelun kokemus- ja tilastotiedon avulla.

2. Nykytilan kuvaus

Muuramen kunnan väkiluku oli vuoden 2018 lopussa 10.170 asukasta. Kunnan väestörakenne on Keski-Suomen maakunnan nuorekkain, alaikäisten lasten osuus oli 26 % (2678) väestöstä ja vastaavasti huoltosuhteeseen vaikuttava yli 64 -vuotiaiden osuus 18,6 % (1891). Perheitä oli 2.800. Syntyvyyden alenemisen koko maassa arvioidaan laskevan varhaiskasvatukseen tulevien lasten ja kouluikäisten lasten määrää. Muuramessa syntyy vuosittain n. 90 - 100 lasta. Yli 65 -vuotiaiden osuus kunnan väestöstä kasvaa lähivuosina voimakkaasti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden organisointirakenne muuttui, kun Muuramen hyvinvointi -liikelaitos perustettiin vuoden 2017 alusta. Muuramen hyvinvointi -liikelaitoksen perustamisen keskeisenä tavoitteena oli sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toiminnallisen yhteistyön kehittäminen. Liikelaitoksen palvelukokonaisuuteen kuuluvat sosiaali- ja perhepalvelut, avoterveydenhuolto, suun terveydenhuolto ja vanhus- ja vammaispalvelut. Sosiaali- ja perhepalveluiden vastuualueeseen koottiin perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, oppilashuollon ja aikuis- sekä lapsiperhesosiaalityön palvelut.

Lapsiperhepalveluiden kehittämistä on työstetty vuodesta 2017 alkaen monialaisessa Lape -työryhmässä, kun Muurame lähti mukaan valtakunnalliseen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan. Työryhmän keskeinen tavoite oli perhekeskustoiminnan käynnistäminen Muuramessa ja lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön strategisen suunnittelun kehittäminen monialaisena yhteistyönä.

Lape -hankkeessa suunniteltu Muuramen perhekeskuksen kohtaamispaikka avattiin keväällä 2019. Kohtaamispaikassa toimii avoin päiväkoti kahtena päivänä viikossa ja siellä on perhetyön ja lapsiperheiden kotipalvelun työntekijöiden toimitilat. Perhekeskuksen tehtävänä on edistää lasten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia yhteistyössä kunnan, seurakunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

3. Lapsiperheiden palvelujärjestelmä Muuramessa

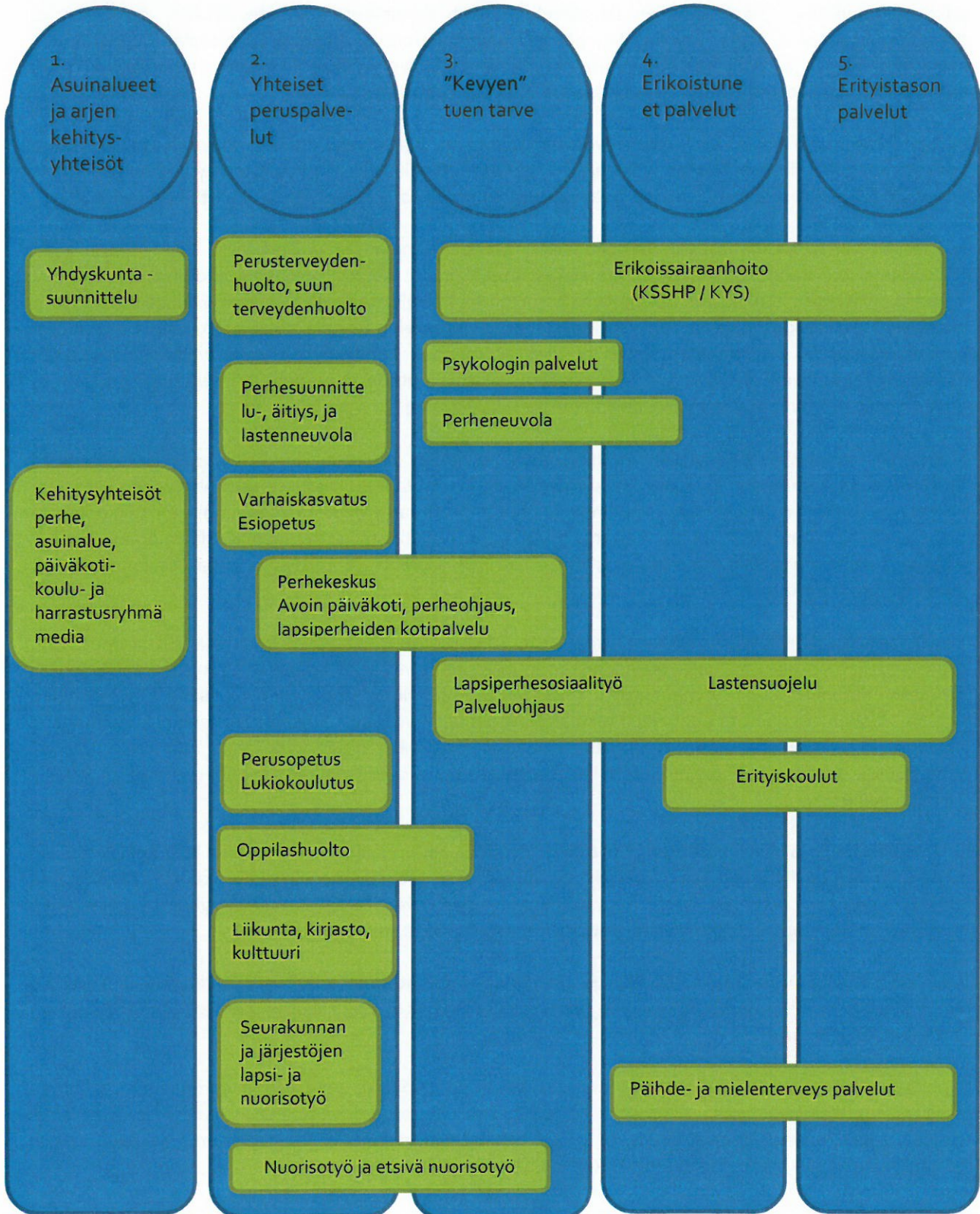
Lapsiperheiden palvelujärjestelmää on kuvattu oheisen ns. "viisitasomallin" mukaan, jossa hyvinvointi rakentuu 1. - 3. tasoilla eli pääasiassa arjen kehitysyhteisössä sekä kaikille yhteisissä peruspalveluissa. Arjen kehitysyhteisöjä ovat perhe, asuinalue, päiväkodin, koulun, harrastusten lapsiryhmät sekä media. Yhteisiä peruspalveluja ovat neuvola-, terveys-, varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä seurakunnan ja järjestöjen lapsi- ja nuorisotyö. Seuraava palvelutaso on kevyen tuen malli, jossa lapset ja lapsiperheet saavat tukea perheneuvolan, psykologin, lapsiperheiden sosiaalityön, koulun oppilashuollon ja nuorisotyön kautta. Neljännen ja viidennen tason erikoistuneisiin ja erityistason palveluihin luetaan erikoissairaanhoidon, lastensuojelun, erityiskoulut sekä päihde- ja mielenterveyspalvelut. Saman palvelun sisällä voi olla asiakkaiden tarpeista riippuen peruspalvelua, kevyttä tukea ja erikoistunutta palvelua, esimerkkinä nuorisotyö.

Perheen ongelmien tunnistaminen ja varhainen tukeminen jo raskauden aikana neuvolassa, varhaiskasvatuksessa ja koulussa ehkäisee lapsen ja perheen tarvetta hakeutua ns. eriytyneiden häiriöpalvelujen piiriin. Kesäkuussa 2019 avattu perhekeskus täydentää kunnan palveluverkkoa. Erikoistuneita ja erityistason sosiaali- ja terveyspalveluja on saatavilla Jyväskylästä ja tarvittavia lastensuojelun sekä päihde- ja mielenterveyspalvelujen ostopalveluja Keski-Suomen tai lähimaakunnista.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujärjestelmän kehittämisessä tulisi tulevaisuudessa keskittää voimavaroja kolmen ensimmäisen tason peruspalvelujen tukemiseen ja vahvistamiseen. Perheen ongelmien tunnistaminen ja varhainen tukeminen jo raskauden aikana perhesuunnittelussa ja neuvolassa, varhaiskasvatuksessa ja koulussa ehkäisee lapsen ja perheen tarvetta hakeutua ns. eriytyneiden häiriöpalvelujen piiriin. Tällöin painopiste on ennalta vahvistavissa palveluissa, eikä niinkään toimintamallien kehittämisessä jo syntyneisiin ongelmiin. Hyvinvointisuunnitelmakauden henkilöstöresurssien lisäykset on suunnattu pääosin varhaisen tuen palveluihin.

Lapsiperhepalveluiden organisoitumiseen suunnitelmakaudella vaikuttaa myös Rinteen hallitusohjelman mukainen päätös sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen käynnistämisestä. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen kootaan kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Maakunnat tuottavat palvelut pääosin julkisina palveluina.

“VIISITASOMALLI” MUURAMESSA

Perusterveydenhuollon palvelut tuotetaan aluevastuisella omahoitaja – omalääkäri työparimallilla. Sairaanhoitajan, lääkärin ja terapeuttien vastaanottotyötä tuetaan laboratorio-, röntgen- ja muilla erikoistutkimuksilla. Erikoislääkärin lähipalveluna ovat kardiologin, diabeteslääkärin, ortopedin ja geriatriin vastaanotot. Myös radiologi käy paikan päällä tekemässä ultraäänitutkimuksia. Päihdehoitaja, masennushoitaja ja ravitsemusterapeutti täydentävät palveluvalikkoa. Lasten ja nuorten suun terveydenhuolto ja oikomishoito järjestetään kouluterveydenhuollon tiloissa.

Perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolassa toimitaan väestövastuumallin mukaan, jolloin sama terveydenhoitaja hoitaa oman alueensa perheet. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto toimii ennaltaehkäisevällä työotteella tukien lasten ja nuorten psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Muuramen varhaiskasvatuksessa, päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja kerhoissa, käy yli 700 lasta. Päiväkoteja on kahdeksan, muita varhaiskasvatyksiköitä neljä ja perhepäivähoitajia kymmenen. Varhaiskasvatuksen henkilöstön kokonaismäärä on n. 80. Palveluista 62 % tuotetaan kunnallisesti ja 38 % yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin tai ostopalvelun avulla. Painopisteenä on liikkuva varhaiskasvatus ja 5 -vuotiaiden lasten ns. viskaritoiminnan kehittäminen yhteistyössä esiopetuksen kanssa (kaksivuotinen esiopetus). Avoin päiväkotitoiminta avattiin uutena toimintana perhekeskuksessa. Myös yhden uuden päiväkodin suunnittelu on alkamassa syksyllä 2019.

Muuramen kunnassa järjestetään perusopetusta viidessä koulussa. Luokkien 1-6 perusopetusta järjestetään Mäkelänmäen koulussa, Kinkomaan koulussa, Isolahden koulussa sekä Niittyahon koulussa. Niittyahon koulun ja Mäkelänmäen koulun koulupiirit yhdistetään elokuusta 2020. Luokkien 7 - 9 opetusta järjestetään Nisulanmäen koulussa. Leikarin koulu kuuluu Mäkelänmäen kouluun. Koulujen oppilasmäärät elokuussa 2019 olivat Mäkelänmäki 643, Kinkomaa 196, Isolahti 53, Niittyaho 97 ja Nisulanmäki 456, yhteensä 1445 oppilasta.

Erityisopetusta järjestetään osana perusopetusta kaikissa perusopetuksen kouluissa. Erityisopetus on osaksi luokkamuotoista ja osaksi laaja-alaista sen mukaisesti, millaista kolmiportaisen tuen apua oppilas tarvitsee. Yksilöllistä pienryhmäopetusta (YPR) järjestetään kahdessa ryhmässä osana Mäkelänmäen koulua. Vuoden 2019 alusta opetuksen tukipalveluissa aloitti työnsä koulujen psykiatrisen sairaanhoitaja, koulupsyykkari. Koulupsyykkari työskentelee pääosin luokissa matalan kynnyksen työotteella tiiviissä yhteistyössä opettajien, ohjaajien ja oppilashuollon kanssa. Koulupsyykkarin työpanos jakautuu kaikille peruskouluille.

1.-2. luokkalaisille ja YPR-opetuksen oppilaille järjestetään aamu- ja iltapäivätoimintaa kaikilla alakouluilla. Ryhmiä toimii kuusi, Kinkomaalla, Isolahdessa, Niittyahossa, Mäkelänmäellä sekä Leikarissa. Toiminnassa aloittaa vuosittain noin 180 lasta. Aamutoimintaa järjestetään tarpeen mukaan yhdessä kolmannen sektorin kanssa, iltapäivätoimintaa järjestetään kunnan omana toimintana.

Muuramen lukiossa on 200 opiskelijaa ja toiminnassa korostetaan erityisesti yrittäjyyttä ja kestävästä kehityksestä. Muuramen lukiolla on kestävä kehitys sertifikaatti, jonka avulla lukion toimintaa arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti.

Oppilashuollon palvelut kuuluvat esi- ja perusopetuksen oppilaille sekä lukion opiskelijoille, sisältäen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä koulukuraattori ja -psykologipalvelut. Terveyskeskuspsykologi tarjoaa aikuisille arviointia, ohjausta ja tukea henkisen hyvinvoinnin edistämiseen. Lapsiperheiden sosiaalipalvelut on kuvattu tarkemmin lastensuojelusuunnitelmassa, kappaleessa 5.

Vammaispalveluissa tuotetaan vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja vammaisille ja kehitysvammaisille lapsille ja aikuisille. Palveluilla pyritään edistämään asiakkaan elämänlaatua turvaamalla hänen tarvitsema hoito ja huolenpito sekä tukemaan kuntoutumista, omatoimista selviytymistä ja itsenäisyyttä.

Kunnan nuorisopalveluiden perustoimintaan kuuluu mm. nuorisotilaillat, pienryhmätoiminta, tapahtumat, retket ja leirit. Nuorisotila on auki neljänä iltana viikossa ja pienryhmiä järjestetään 6-8 vuodessa. Etsivä nuorisotyö pyrkii tavoittamaan alle 29 – vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työelämän ulkopuolella tai tarvitsevat tukea ja ohjausta saavuttaakseen haluamansa palvelut.

Kunta edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Lasten ja nuorten kulttuuripalvelut ja kulttuurikasvatus ovat yksi Muuramen kulttuuripalveluiden kehittämisen painopistealueista. Muurame on mukana seudullisessa Lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuurisaitassa. Kulttuuriopetussuunnitelma Kulttuurikello on osa perusopetuksen yleistä opetussuunnitelmaa. Kulttuurikaruselli on Muuramen varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatusohjelma. Taiteen perusopetusta Muuramessa annetaan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa (n. 100 oppilasta) ja musiikkileikkikoulussa (30 - 40 muskarilaista).

Muuramen kirjasto kuuluu Keski-kirjastojen yhteenliittymään ja toimii myös omatoimikirjastona. Kirjaston, varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteistyö on kirjattu Kulttuurikello ja Kulttuurikaruselli ohjelmiin. Uuden kirjastopedagogin työn painopisteenä on lasten ja nuorten kirjastyön kehittäminen.

3.1. Henkilöstö ja tilaresurssit suunnitelmakaudella

Muuramen lasten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstömäärä oli vuonna 2018 29 henkilöä, varhaiskasvatuksessa työskenteli 80 henkilöä ja opetuspalveluissa n. 180 henkilöä. Henkilöstön tarpeen kasvuun vaikuttaa etenkin väestönkasvu, vuodesta 2014 vuoteen 2018 väestö kasvoi 470 asukkaalla. Väestön määräksi vuoteen 2032 ennustetaan 10 795 asukasta.

Lapsiperhepalveluissa toimivat palveluohjaaja, neljä perheohjaajaa ja kaksi lapsiperhehoitajaa, kolme sosiaalityöntekijää ja lastenvalvoja-erityisasiantuntija. Lapsi- ja oppilashuollon palveluissa on kaksi koulukuraattoria, kaksi psykologia sekä kolme kouluterveydenhoitajaa, neuvolassa neljä terveydenhoitajaa ja neuvola- ja koululääkäri sekä kolme hammashuollon työntekijää. Suunnitelmakaudelle 2019 – 2022 esitetään yhden sosiaalityöntekijän lisäystä liittyen lastensuojelun systemisen toimintamallin käyttöönottoon.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee varhaiserityisopettajia kiertävinä resurssiopettajina tai lapsiryhmissä tiimin jäsenenä. Kolmiportainen tuki on käytössä sekä varhaiskasvatuksessa että esiopetuksessa. Esioppilaat kuuluvat myös oppilashuollon piiriin. Pedagogista johtajuutta jaetaan päiväkodin johtajien ja opettajien kesken. Tavoitteena on myös perustaa pedagogisen apulaisjohtajan työsuhte, tukemaan pedagogisesti laadukkaan varhaiskasvatuksen johtamista ja Muuramen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman mukaisen toiminnan toteutumista.

Opettajien lisäksi koulujen henkilöstöön kuuluvat koulunkäynninohjaajat sekä koulupsykykkari. Ohjaajat työskentelevät yleis- ja erityisopetusryhmissä, YPR-opetuksessa sekä henkilökohtaisina ohjaajina vaativan tuen oppilaille. Osa koulunkäynninohjaajista siirtyy koulupäivän jälkeen iltapäivätoimintaan. Lisäksi iltapäivätoiminnan ryhmissä työskentelee iltapäivätoiminnan ohjaajia, joiden tehtäviin kuuluu kokonaisvastuu ryhmien toiminnan suunnittelusta.

Vuosina 2019 - 2020 alkaa uuden koulurakennuksen suunnittelu. Se sijoittuu nykyisen Mäkelänmäen koulun tontille ja valmistuttuaan korvaa ns. Mäkelänmäen koulun vanhan puolen tilat. Isolahden koulun tontille suunnitellaan rakennettavaksi päiväkotivuonna 2020, johon tulee myös Isolahden koulua tukevia tiloja. Päiväkotivuonna korvaa nykyiset Isolahden ryhmäperhepäiväkodin ja esiopetuksen tilat ja mahdollistaa palvelujen järjestämisen lähipalveluna.

4. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tila

Sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön työnä on valmisteltu lapsistrategia 2040, jonka visiona on lapsi- ja perhemyönteinen Suomi. Lapsistrategia nojaa vahvasti tutkimustietoon, kun runsas sata tutkijaa esitti keskeisimmät tutkimustietonsa. Tutkijoiden keskeinen viesti oli, että lapsen ja nuoren elämänlaatua määrittävillä tekijöillä on vahva taipumus kumuloitua niin hyvässä kuin pahassa. Hanketyössä kehitettiin kansalliset hyvinvoinnin indikaattorit, joiden pohjalta väestön hyvinvointia voidaan kuvata ja seurata. Strategiatyössä nousi esiin kuusi hyvinvoinnin osa-aluetta, jotka ovat osallisuus, oppiminen, ihmissuhteet, turvallisuus, terveys ja syntyvyys. Syntyvyys määrittää yhteiskunnan lapsi- ja perhemyönteisyyttä. Tulevaisuudentutkijoiden mukaan seuraavat vuosikymmenet muuttavat maailmaa enemmän kuin edelliset vuosisadat yhteensä. Muutosten keskellä hyvinvoinnin perustekijät pysyvät entisellään. Lapsi- ja perhemyönteisen Suomen visiota konkretisoivat seitsemän tavoitetta:

1. Jokaisella lapsella ja nuorella on elämässään läheisiä ja turvallisia aikuisia.
2. Lapset ja perheet kokevat osallisuutta kasvu- ja lähiyhteisössä.
3. Perheiden yhdessä viettämä aika lisääntyy.
4. Lasten ja nuorten kaverisuhteet vahvistuvat ja yksinäisyys vähenee.
5. Jokaisella lapsella ja nuorella on yksilöllinen jatkuvan kasvun ja oppimisen polku.
6. Ihmisillä on mahdollisuus toivomaansa lapsimäärään.
7. Lapsiperheiden köyhyys vähenee.

Hyvinvointisuunnitelmaa laativa työryhmä päätyi kuvaamaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden parissa tehtävää työtä ja sen strategisia tavoitteita em. kansallisen lapsistrategian hyvinvoinnin osa-alueiden kautta. Lapsi- ja perhepalveluiden strategisia tavoitteita kuvataan viiden hyvinvoinnin osa-alueen kuten osallisuus, oppiminen, ihmissuhteet, turvallisuus ja terveys kautta ja niiden alle on valittu konkreettisia toimenpiteitä, joilla kukin toimijataho em. tavoitteisiin pyrkii.

Myös muuramelaisten lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia kuvataan em. lapsistrategian 2040 laatiman indikaattoripaketin avulla. Lasten hyvinvoinnin kansallisia indikaattoreita on 48 ja vuodelta 2017 ne kuvataan siten, että Muuramea verrataan Keski-Suomen ja koko maan lukuihin. Indikaattoritaulukko on esitetty suunnitelman liitteenä 1.

Hyvinvointi-indikaattoreiden pohjalta muuramelaisten lasten ja perheiden hyvinvointi näyttäytyy suhteellisen hyvältä. Indikaattorivertailun mukaan lasten terveyteen ja hyvinvointiin sekä perheeseen, vapaa-aikaan ja elintasoon liittyvissä asioissa Muurame oli maan keskitasoa. Kouluuun liittyen oppilaiden kokemat vaikutusmahdollisuudet olivat vähäisemmät, koulukiusaaminen ja tupakkatuotteiden käyttö olivat yleisempää Muuramessa kuin koko maassa. Erityisesti lukiolaiset kokivat yksinäisyyttä, ahdistuneisuutta ja terveydentilansa huonommaksi eivätkä harrastaneet liikuntaa yhtä paljon kuin koko maassa.

Lapsiperhepalveluissa tunnistettuja huolta aiheuttavia asioita ovat lapsiperheiden vanhempien väsymys, lasten ja aikuisten tunne- ja vuorovaikutustaidot sekä lasten yksinäisyys ja ystävien puute. Koululaisten ja opiskelijoiden ahdistuneisuus on näkynyt lasten ja nuorten jaksamisessa koulutyössä. Nuoret ovat aiempaa enemmän päihde- ja kannabismyönteisiä. Lasten ja vanhempien välisen vuorovaikutuksen haasteet näkyvät sekä pikkulapsiperheissä että koululaisten perheissä.

Lastensuojelun keskeiset tilastotiedot vuosilta 2015 – 2018 on kuvattu liitteessä 2. Lastensuojelun avohuollon palvelujen piirissä olevien lasten määrä on kasvanut vuoden 2015 sosiaalihuoltolain uudistuksen jälkeen. Lasten palvelutarpeiden arviointia on tehty vajaalle kahdellesadalle lapselle ja avohuollon tuen piirissä olevien lasten määrä on ollut n. 150 - 200 lasta. Lasten määrä sijaishuollossa on pysynyt tasaisena, samoin uusien huostaanottojen vuosittainen määrä. Sen sijaan avohuollon tukitoimien

ja sijaishuollon kustannusten määrä on viiden vuoden aikana kasvanut merkittävästi. Tähän on vaikuttanut mm. lastensuojelulain uudistus vuonna 2016, jolloin perhekuntoutuspalvelujen järjestäminen perheelle asetettiin ensisijaiseksi tueksi ennen lasten sijaishuollon järjestämistä. Koko perheen laitossijoitus on kustannuksiltaan merkittävä tukitoimi.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin uhkakuvia on työstetty myös Muuramen Lape -työpajassa ja työskentelyssä nousi huoli lasten ja nuorten eriarvoistumisesta ja syrjäytymisestä. Etenkin nuoruusiän jälkeiseen aikaan kaivattiin lisää ennaltaehkäiseviä tukitoimia, koska nuorille aikuisille on vähän tarjolla matalan kynnyksen palveluja mielenterveys-, päihde- ja elämäntilanteen ongelmiin. Myös lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen taso ja niihin liittyen lasten psyykinen hyvinvointi aiheuttivat huolta. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmäkoolla on suuri merkitys lasten hyvinvoinnin uhkakuvien tunnistamisessa ja lasten tukemisessa. Työpajassa pohdittiin päätöksentekijöiden valmiutta esittää ryhmäkokojen pienentämistä osana lasten ja nuorten hyvinvointityötä.

5. Lastensuojelusuunnitelma

Lastensuojelulain (417/2007) mukaiseen lasten ja nuorten hyvinvointia ja lastensuojelua koskevaan suunnitelmaan tulee kuvata seuraavat asiat:

1. Lasten ja nuorten kasvuolot ja hyvinvoinnin tila
2. Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät ja ongelmia ehkäisevät toimet ja palvelut
3. Lastensuojelun tarve kunnassa
4. Lastensuojeluun varattavat voimavarat
5. Lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä oleva lastensuojelun palvelujärjestelmä
6. Yhteistyön järjestäminen eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä
7. Suunnitelman toteuttaminen ja seuranta

Sosiaalihuoltolaki tuli voimaan vuonna 2015. Lain tavoitteena oli siirtää lapsiperhetyön painopistettä ennalta vahvistaviin palveluihin siten, että suurin osa palvelujen piirissä olevista lapsista ja perheistä saa apua ja tukea sosiaalihuoltolain perusteella ilman lastensuojelun asiakkuutta. Lapsista tehtyjen huoli-ilmoitusten määrä on noussut viidessä vuodessa n. 200:sta 300:aan ilmoitukseen vuodessa. Kasvun syynä on ollut uuden lainsäädännön painotus ilmoittaa varhain havaitusta huolesta tai tuen tarpeesta ja yleinen tietoisuus siitä, että huoli-ilmoitus on ennen kaikkea pyyntö saada tukea ja palveluja lapsiperheen tilanteeseen. Suomessa 7,5 %:sta alaikäisistä lapsista tehdään huoli-ilmoitus, Keski-Suomessa 7,7 %:sta ja Muuramessa 5,9 %:sta (THL tilasto 2018). Muuramessa lastensuojelun asiakkaina olleiden lasten määrä on vähentynyt ja varhaisia sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saaneiden lasten määrä on kaksi kolmasosaa kaikkien asiakaslasten määrästä. Lapsiperhetyön työnjaon muutoksella on tehostettu palveluprosessia siten, että palveluohjaaja ottaa vastaan lapsiin liittyvät huoli-ilmoitukset ja lain mukaisissa käsittelyajoissa on pysytty. Lapsiin liittyvät huolet ovat pysyneet samoina, lapsen käytösongelmat, psyykinen oireilu, kouluvaikeudet, päihdeongelmat ja vanhempien tuen tarve kasvatuksessa.

Sijaishuollon piirissä olevien lasten määrä on Muuramessa ollut vuositasolla n. 20 - 25 lasta, mikä on 0,6 % kunnan 0 - 17 -vuotiaiden lasten määrästä. Koko Suomessa sijaishuollossa on 1,5 % alaikäisistä lapsista. Huostassa olevia lapsia on ollut keskimäärin 4 - 7 lasta vuodessa, vuonna 2018 0,3 % alaikäisten lasten määrästä. Sijaishuollon tarvetta ovat aiheuttaneet vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmat ja lapsen oma käytös. Avohuollon tukitoimia on tarjottu monipuolisesti lapsille ja myös koko perheelle perhekuntoutuksen muodossa.

Sosiaali- ja perhepalveluiden lapsiperhetyössä työskentelee vuonna 2019 kolme sosiaalityöntekijää, lastenvalvoja, palveluohjaaja, neljä perheohjaajaa, kaksi lapsiperhehoitajaa, kaksi koulukuraattoria, kaksi psykologia ja seitsemän terveydenhoitajaa koululla ja neuvolassa.

Lapsiperheiden matalan kynnyksen palveluna on kehitetty ja tuotteistettu Toivo-perheohjaus, mikä on luottamuksellista ja maksutonta ohjausta ja neuvontaa lapselle, nuorelle ja vanhemmalle. Toivo-perheohjaus tarjoaa tukea mahdollisemman varhaisessa vaiheessa ja perheohjaajiin voi olla yhteydessä puhelimitse, sähköpostilla ja / tai chat-palvelussa. Lisäksi on otettu käyttöön lapset puheeksi- menetelmä, joka tukee lasta ja perhettä ja keskittyy yhteistyöhön ja vahvuuksiin ongelmien sijaan. Se on näyttöön perustuva varhaisen tuen, hoidon ja vanhemmuustaitojen tuen menetelmä. Muuramen kouluttajat ovat kouluttaneet 50 muuramelaista ammattilaista menetelmän käyttäjäksi.

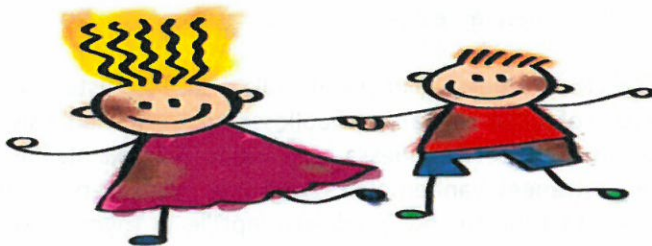
Lastensuojelun sijaishuollon määrärahojen kasvu on ollut merkittävää vuosina 2015 – 2018. Avohuollon tukitoimia on ostettu yksityisiltä palveluntuottajilta ja yhteisöiltä, myös ostoissa on ollut merkittävää kasvua. Tämä on ollut kuitenkin lastensuojelutyön tavoitteiden mukaista, koska avohuollon tukitoimien käyttämisellä pyritään lasten sijoitustarpeen ehkäisemiseen. Lasten sijaishuoltopaikoissa suositaan perhehoitoa ensisijaisena vaihtoehtona.

Lapsiperhesosiaalityön ja lastensuojelun sosiaalityön työnjakoa on kehitetty edelleen siten, että työprosesseja selkeytetään lainsäädännön tavoitteiden mukaisesti. Perhetyössä annetaan varhaista tukea Toivo –perhetyönä. Sosiaalityöntekijän työparina on palveluohjaajan arvioimassa lapsen palvelujen tarvetta ja siirtymistä joko sosiaalihuollon tai lastensuojelun asiakkuuteen. Asiakkuudessa olevien lasten palvelujen järjestämisestä vastaavat kolme sosiaalityöntekijää, jotka hakevat tarpeen mukaan työparin yhteistyöverkostosta. Muuramessa suunnitellaan otettavaksi käyttöön systeemisen lastensuojelutyön työmalli. Systeeminen lastensuojelu suuntaa lastensuojelutyön huomion perheen ihmissuhteisiin ja mahdollistaa paneutuvan ja vaikuttavan asiakastyön prosessin. Uusi työmalli edellyttää, että lapsiperhetyöhön saadaan yksi uusi sosiaalityöntekijän virka ja hankitaan tai ostetaan osa-aikaisen perheterapeutin työpanosta.

Lastensuojelutyön tarvetta ja tarvittavia henkilöstöresursseja tarkastellaan vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Lastensuojelusuunnitelmaa seurataan ja tarkistetaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman väliarvioinnin ja päivittämisen yhteydessä.

Lastensuojelusuunnitelman keskeiset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2019 – 2022 ovat:

1. Lastensuojelun systeemisen toimintamallin käyttöönotto
2. Lapsiperheiden kotiin annettavien palveluiden vahvistaminen lisäämällä perhetyön resursseja ja lastenpsykiatrista osaamista.
3. Lastensuojelulain mukaisen perhekuntoutuksen järjestämistarpeeseen vastataan kehittämällä perhetyöhön tehostetun kotikuntoutuksen toimintamalli.

6. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteita pohdittaessa on huomioitu Muuramen kunnan strategia, jossa hyvinvoinnin ja palveluiden strategiset tavoitteet ovat

- tehokas ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen
- joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi
- oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyödyntäminen

Hyvinvointisuunnitelman tavoite vahvistaa ennaltaehkäiseviä palveluja lasten ja perheiden arjen kehitysyhteisöissä ja yhteisissä peruspalveluissa on samansuuntainen kuntastrategian kanssa. Kuntastrategiaa noudattaen myös palvelujen räätälöinti tehdään siten, että mahdollisimman varhain riskien tunnistamisen jälkeen toimitaan ja tarjotaan palveluja. Toivo -perheohjaus, lapsiperheiden kotipalvelu, neuvolan perheohjaus, perhekeskus- ja nuorisokeskustoiminta ovat esimerkkejä varhaisista palveluvaihtoehtoista.

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmissa on kuvattu keskeiset oppilashuollon käytänteet. Oppilashuollon suunnitelman keskeiset tavoitteet suunnitelmakaudella 2019 – 2022 sisältyvät lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin.

Muuramen kunnanhallitus on 18.3.2019 § 60 tehnyt päätöksen, että lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön palvelujen suunnittelussa ja päätöksenteossa. Lapsivaikutusten arviointityökalu auttaa tunnistamaan eri hallinnonaloilla tapahtuvia prosesseja, joilla on vaikutusta lasten elämään. Työkalun laatijoiden tavoite on ollut saada arviointi osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, koska suunnitelmassa kuvataan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita ja kunnan palvelukokonaisuutta, johon myös asiakaspalaute olennaisesti liittyy.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman neljä tavoitetta ohjaavat suunnitelmakaudella eri lapsiperhetoimijoiden työtä. Suunnitelmaa laadittaessa on hahmoteltu joitakin tavoitteita tukevia toimenpiteitä. Suunnitelmakauden aikana lapsiperhetoimijat suunnittelevat ja tarkentavat toimenpiteiden käytännön toteutusta sekä kehittävät tavoitteiden mukaisia uusia työskentelytapoja. Hyvinvointisuunnitelman väliarvioinnissa keväällä 2021 tarkistetaan tavoitteiden saavuttamista ja asetetaan uusia tavoitteita mm. sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen pohjalta.

Muuramen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

1. OSALLISUUS

Tavoite

- lapset, nuoret ja lapsiperheet osallistuvat palveluidensa sisältöjen kehittämiseen ja arviointiin

Toimenpide

- lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön
- asiakasraati- ja kokemusasiantuntijatoiminta käynnistetään

2. OPPIMINEN

Tavoite

- opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita, arvoja ja strategiaa kirkastetaan
- oppimisympäristöä ja toimintakulttuuria kehitetään lasten hyvinvointia ja liikuntaa edistäväksi
- luodaan puitteet joustavalle esi- ja alkuopetukselle
- perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen pyritään

Toimenpide

- päiväkotij- ja koulutiloja suunnitellaan hyvinvointia ja liikuntaa edistäväksi
- varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen osalta tavoitellaan, että hänelle kertyy hoitopäivän aikana vähintään 2 tuntia fyysistä aktiivisuutta

3. IHMISSUHTEET JA TURVALLISUUS

Tavoite

- lasten ja vanhempien tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistetaan
- lasten media- ja turvataitoja vahvistetaan
- tavoitteena harrastus jokaiselle lapselle
- lasten kokemaa yksinäisyyttä vähennetään

Toimenpide

- varhaiskasvatuksen, koulun ja perhekeskuksen tunne- ja vuorovaikutustaitoja tukevaa toimintaa kehitetään
- lapset puheeksi -menetelmän käyttöä vahvistetaan
- kartoitetaan lapsen/nuoren kokemaa yksinäisyyttä kyselyillä ja mm. turva-/tunnetaitotunneilla harjaannutetaan kaveritaitoja
- iltapäivätoiminnan pienryhmätoiminnan kehittäminen
- parannetaan vähävaraisten perheiden lasten harrastusmahdollisuuksia

4. TERVEYS

Tavoite

- vähän liikkuvien lasten ja nuorten liikkumista edistetään
- lasten ja nuorten ylipainoa ehkäistään
- vahvistetaan lasten ja nuorten ja heidän vanhempiensa psyykkisen tuen rakenteita
- seurataan lisääntyvien sähköisten välineiden ja oppimateriaalin käytön terveysvaikutuksia

Toimenpide

- oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan
- kaikissa peruskouluissa on liikunnan mahdollistavat pitkät välitunnit, fyysistä aktiivisuutta lisäävät sisä- ja ulkotilojen olosuhteet sekä toiminnalliset oppitunnit
- erityistä huomiota kiinnitetään vähän liikkuviin lapsiin ja nuoriin, kokeiluluonteisesti käynnistetään yläkouluikäisten oppilaiden liikuntaneuvontatoiminta
- perusopetuksen, kouluterveydenhuollon ja ravitsemuspalveluiden yhteistyöllä luodaan toimenpiteet, joilla vähennetään ylipainoisten oppilaiden määrää
- neuropsykiatrisen tuen rakenteita kehitetään

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAVOITTEET 2019 - 2022
OSALLISUUS

Lapset ja perheet osallistuvat palveluiden kehittämiseen

OPPIMINEN

Kasvatuksen ja opetuksen tavoitteet, arvot ja strategia kirkastetaan

Oppimisympäristö ja toimintakulttuuri edistävät lasten hyvinvointia ja liikuntaa

Luodaan puitteet joustavalle esi- ja alkuopetukselle

Perusopetuksen ryhmäkokoa pienennetään

**IHMISUHTEET
JA
TURVALLISUUS**

Tunne-, vuoro-vaikutus-, media- ja turvataitoja vahvistetaan

Lasten kokemaa yksinäisyyttä vähennetään

Jokaiselle lapselle harrastus

TERVEYS

Vähän liikkuvien lasten liikkumista edistetään

Lasten ylipainoa ehkäistään

Perheiden psyykkisen tuen rakenteita vahvistetaan

Seurataan sähköisen oppimateriaalin käytön terveysvaikutuksia

TOIMENPITEET

Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön

Asiakasraati ja kokemusasiantuntijatoiminta käynnistetään

Tilat suunnitellaan edistämään liikuntaa ja hyvinvointia

Varhaiskasvatuksen hoitopäivän aikana 2 tuntia fyysistä aktiivisuutta

Tunne- ja vuoro-vaikutustaitoja tukevaa toimintaa kehitetään

Lapset puheeksi – menetelmä käyttöön

Seurataan lapsen kokemaa yksinäisyyttä ja vahvistetaan kaveritaitoja

Kehitetään aamu- ja iltapäivätoimintaa

Koulupäivään sisältyvän fyysisen aktiivisuuden määrää lisätään

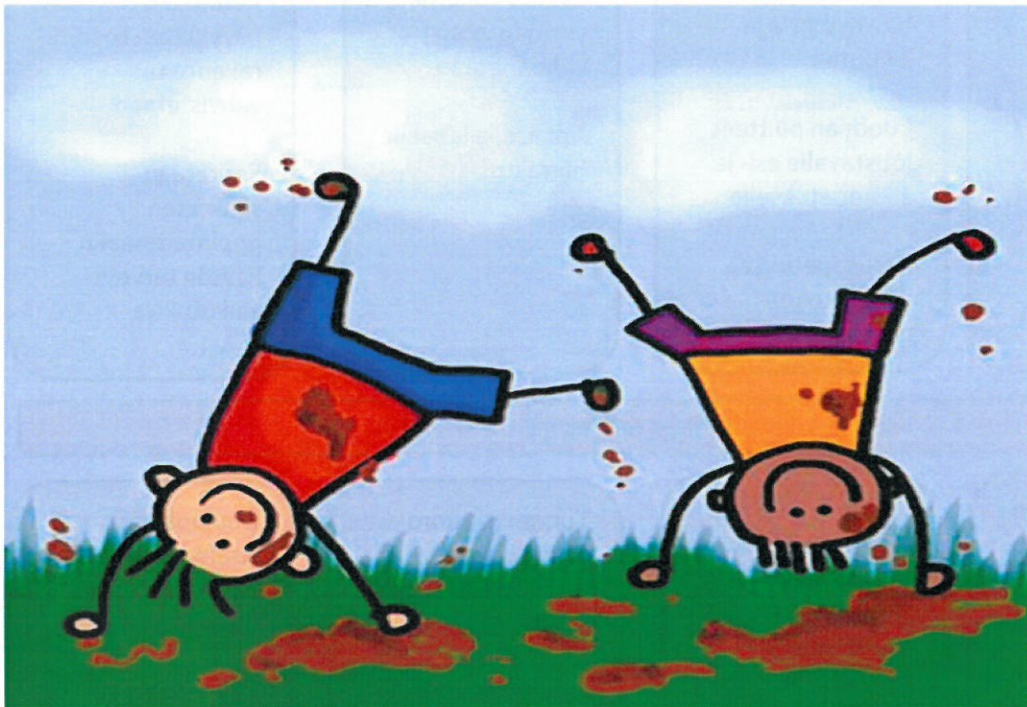
Käynnistetään liikuntaneuvontakokeilu

Luodaan toimintamalli lasten ylipainon ehkäisyyn

Kehitetään neuropsykiatrista tukea perheille

7. Hyvinvointisuunnitelman arviointi

Monialainen Lape -työryhmä jatkaa työskentelyään ja seuraa arvioi suunnitelman toteutumista sekä kerää lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvää tietoa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältyy kunnan laajaan hyvinvointikertomukseen. Joka toinen vuosi toteutettava kouluterveyskysely antaa tietoja koululaisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Lastensuojelulain mukainen lastensuojelusuunnitelma laaditaan neljän vuoden välein valtuustokaudelle ja arvioidaan kauden puolivälissä. Suunnitelman arvioinnista ja tarkistamisesta vastaa lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmä. Suunnitelma ja sen väliarviointi esitetään hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnalle.

LIITE 1.

Seuraaviin indikaattoritaulukoihin on koottu Sotkanet.fi tietopalvelusta ja vuoden 2017 kouluterveyskyselystä lasten ja nuorten hyvinvointia kuvaavia indikaattoreita. Ensimmäinen indikaattoritaulukko on muodostettu Lasten hyvinvoinnin kansallisten indikaattoreiden pohjalta, johon sisältyvät kouluterveyskyselyn tulokset 8. ja 9. luokan oppilaiden osalta. Tämän lisäksi indikaattoritaulukoihin 2. ja 3. on koottu 4. ja 5. luokan oppilaiden sekä lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden kouluterveyskyselyn tuloksia hyvinvoinnin kansallisia indikaattoreita mukaillen.

Taulukossa Muuramen tulosta on verrattu koko maan tulokseen yhden prosenttiyksikön marginaalilla. Mikäli Muuramen tulos poikkeaa koko maan keskiarvosta 1 prosentin tai enemmän, on tulos joko punainen (+) tai vihreä (-). Keltaisella värillä tulos puolestaan mukailee koko maan tilannetta. Nuolet kuvaavat arvon suuntaa edelliseen kouluterveyskyselyn vuoden 2013 tuloksiin verrattuna.

1. Indikaattoritaulukko - Lasten hyvinvoinnin kansalliset indikaattorit, kouluterveyskysely 8. ja 9. lk (v. 2017 tulokset)

TEEMA TERVEYS JA HYVINVOINTI	Koko maa	Keski-Suomi	Muurame
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	29,8	23,5	20,5 ↓
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	23,7	22,9	17,2 ↓
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	18,9	19,2	18 ↑
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi % 8.- ja 9. lk. oppilaista	18,8	19,1	18,1 ↑
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	12,2	12,3	12,6 ↑
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	6,9	6,1	3,4 ↓
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	10,2	9,3	8 ↓
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista	7,9	7,4	3,8 ↓
Sukupuoliyhdyntässä olleet, % 8. ja 9. luokan oppilaista	18,8	17,8	14,8 ↓

TEEMA PERHE, VAPAA-AIKA, MATERIAALINEN ELINTASO	Koko maa	Keski-Suomi	Muurame
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	7,9	8,1	8,6
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista	8,5	8,3	6,7 ↓
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	29,8	30,2	21,7
Lasten pienituloisuusaste	11,8	13	7,2
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä	9,5	7,6	6,8 ↑
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä	73,6	62	23,5 ↓

TEEMA KOULU JA OPPIMINEN	Koko maa	Keski-Suomi	Muurame
Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	9,5	8,7	7,2
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	8,1	6,5	6,6 ↔
Ongelmia oppimisyhteisön ilmapiirissä, % 8. ja 9. luokan oppilaista	7,2	7,4	3,8

TEEMA KASVUympÄRISTÖN TURVALLISUUS	Koko maa	Keski-Suomi	Muurame
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	5,8	5,5	4,6
Koulukiusaaminen loppunut tai vähentynyt kiusaamisesta kertomisen jälkeen, % 8. ja 9. luokan oppilaista	52,8	52,4	45,5
Kokenut seksuaalista väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	6,7	5,5	5,6
Vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö aiheuttanut haittaa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	5,2	5,5	4,6
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 0 - 6-vuotiaat potilaat / 10 000 vastaavanikäistä	71,8	75,5	72,6
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 7 - 14-vuotiaat potilaat / 10 000 vastaavanikäistä	86,3	109,3	103,9

TEEMA YHTEISKUNNAN TARJOAMA TUKI JA SUOJELU	Koko maa	Keski-Suomi	Muurame
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat 0-17-vuotiaat vuoden aikana % vastaavanikäisestä väestöstä	4,4	5,6	3,8 ↓
Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet viimeisimmän sijoitustiedon mukaan olleet 0-17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	1,2	1,2	0,3 ↔
Huostassa vuoden aikana olleet 0-17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	1	1	0,3 ↔
Rikoksista syylliseksi epäillyt 0 - 14 -vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä	9,5	7,6	6,8 ↑
Rikoksista syylliseksi epäillyt 15-17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä	73,6	62	23,5 ↓

2. , 4.- ja 5. lk. oppilaat, kouluterveyskysely (v. 2017 tulokset)

TEEMA TERVEYS JA HYVINVOINTI 4.- ja 5. lk. oppilaat	Koko maa	Keski-Suomi	Muurame
Koulukiusattu vähintään kerran viikossa % 4. ja 5. luokan oppilaista	7,3	7,1	5,2
Koulukiusaaminen loppunut tai vähentynyt kiusaamisesta kertomisen jälkeen	62,7	66,8	55,6
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi %	7	6,3	5,7
Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana	12,6	10,9	9,1
Ei yhtään hyvää kaveria % 4. ja 5. luokan oppilaista	0,7	0,8	0,4
Viettää aikaa harrastuksen parissa vähintään kerran viikossa %	83,5	82,4	86,6
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat %	45,1	46,8	47,4
Käyttänyt tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran %	5,4	5,3	7,4

3. Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat, kouluterveyskysely (v. 2017 tulokset)

TEEMA TERVEYS JA HYVINVOINTI Lukion 1. ja 2. lk vuoden opiskelijat	Koko maa	Keski-Suomi	Muurame
Ei yhtään läheistä ystävää	7,2	7,5	9,4
Kiusattu vähintään kerran viikossa %	1,1	1,9	2,3
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi %	19,7	19,2	23,3
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus %	12,7	12,4	14,1
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotteita %	7	6,4	10,7
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa %	18,3	15,7	18,6
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran %	11,8	9,4	6
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa	22,5	20,8	19,8
Ylipaino %	15,6	16,2	15,9

LIITE 2.
LASTENSUOJELUN TILASTOT 2015 – 2018

	2015	2016	2017	2018
Lastensuojeluilmoitukset	215	199	220	291
SHL -yhteydenotot	19	82	100	34
Palvelutarpeen arvioinnit	143	111	176	167
LSL avohuollon asiakkuus, lapsia	182	147	122	96
SHL asiakkuus, lapsia	16	85	159	207
Avohuollon sijoitukset	13	13	13	19
Huostaanotettuja lapsia	5	5	6	8
Perhetyön perheet	46	30	130	87
Lapsiperheiden kotipalvelu, perheet	58	28	32	33
Kuraattoriyö, lapsia	350	-	204	329
Psykologityö, lapsia	307	288	288	302
Henkilöstöresurssit	11	13	15	15

2018 Resurssit: Sosiaalityöntekijät 3, palveluohjaaja 1, perheohjaajat 4, lapsiperhehoitajat 2, koulukuraattorit 2, lastenvalvoja 1, psykologit 2

LIITE 3.
THL Lastensuojelutilasto 2018

	2016	2017	2018
Lastensuojeluilmoitukset, lkm	199	220	291
LS-ilmoitukset, % vastaavasta 0-17 v väestöstä			
- Muurame	4,1	4,6	5,9
- Keski-Suomi	7,3	7,7	7,7
- Koko Maa	6,5	7,1	7,5
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret, lkm			
% vastaavasta 0-17 v väestöstä			
- Muurame	0,4	0,5	0,6
- Keski-Suomi	1,5	1,6	1,7
- koko maa	1,4	1,4	1,5
Huostassa olleet lapset, % 0-17 v väestöstä			
- Muurame	0,2	0,2	0,3
- Keski-Suomi	1,0	1,0	1,0
- koko maa	1,0	1,0	1,0
Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden osuus, % 0-17 v väestöstä			
- Muurame	4,8	3,8	4,4
- Keski-Suomi	5,5	5,8	5,1
- koko maa	4,5	4,4	4,4

